

Brno 26/6-5/7 2009

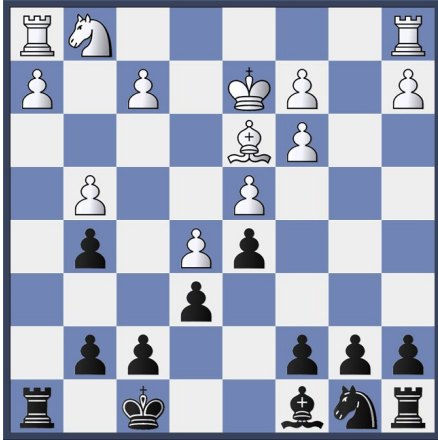
v/Øyvind

Etter noen års fravær fra sommersjakk tok jeg i 2004 fram ryggsekken og et gammelt "flat"-magnetbrett for å reise til en turnering sommerstid. NM i Molde i 2004 ble etterfulgt av Esbjerg 2005, Predal (Romania) 2006, Stare Mesto/Uherske Hradiste (Tsjekkia) 2008. Da jeg året rundt har masse mennesker rundt meg både hjemme og på jobb valgte jeg å reise jeg alene de første årene... I fjor ble Edwin med til Tsjekkia. Det var hyggelig, men også nyttig da undertegnede natten mellom femte og sjette runde havnet på sykehus med blant annet tilhørende røntgen -og gastroskopiundersøkelser. Glad for å være ved bevissthet fortsatte jeg turneringen på lavgir og lot en grundig gjennomlyst mage velge ut kandidattrekkene.. og da kom helpeengene. Dette skremte meg ikke fra å velge Tsjekkia igjen. Her følger noen ord og glimt fra partiene, "critical moments":

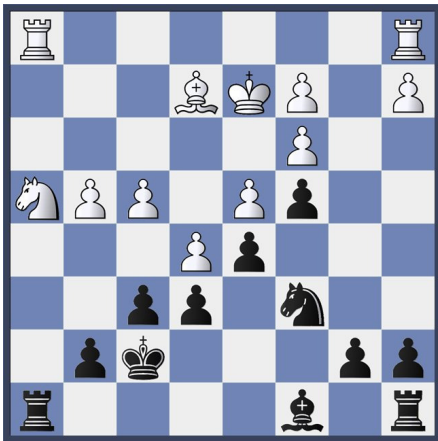
Brno er Tsjekkias nest største by med nær 400000 innbyggere, og det er omlag 2,5 timer med buss fra Praha. Turneringen som ble arrangert i en sportshall i utkanten av byen besto av en hovedturnering med 55 deltakere, en IM- gruppe og en GM-gruppe. Jeg meldte meg på hovedturneringen, og lot arrangøren få plassere meg et annet sted etter behov. En endring lovte de å orientere meg om i god tid siden IM-gruppen begynte en dag tidligere. Det var derfor overraskende å få "innkalling" via telefon en halvtime før IM-gruppen begynte! På denne antatte fridagen hadde jeg heldigvis tatt bena fatt for å se hvor spillelokalet var, og fortsatt uvitende om hvor sportshallen var satt jeg meget våt etter to timers gange i 30 grader på café da telefonen kom. For å spare tid ble en drosje bestilt. Kraftig forsinket av vegarbeid kom drosjen, og sjåføren bar tydelig preg av dette. Bedre ble det ikke da han ikke fant sportshallen i denne bydelen. Nederlaget ble for mye å bære da det ble avtalt at arrangøren kunne møte meg ved en trikkeholdeplass like ved... Skullebøtten jeg fikk fordi spillelokalet var like i nærheten av caféen var på linje med den jeg fikk i 1977 da jeg "mistet" en snøball gjennom et vindu til et klasserom i 3. etasje. Rystet av kjeft og overrasket over å skulle spille befant jeg meg plutselig bak de sorte brikkene:

(1) WIM Zuzana Borosova (2260) – ØAL 1/2-1/2

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Sc3 Sf6 4.Lg5 Lb4 Mc Cutcheon-varianten **5.e5 h6 6.Ld2 Lxc3 7.bxc3 Se4 8.Dg4 Kf8** En av Kortchnois favoritter I fransk. Her blir det normalt et rotterace på begge fløyer! Hvit må benytte betydelige ressurser på kongefløyen for å ha noen muligheter der. **9.Ld3 Sxd2 10.Kxd2** Men nå følger det uambisiøse **10...Dg5+** Vanligere og skarpere er **10...c5 11.Dxg5 hxg5 12.g4!?**

Hendelsene før partiet var nok eneste grunn til at jeg valgte et slapt dronningbytte på g5 i Mc Cutcheon-varianten i fransk. I diagrammet spilte jeg det tvilsomme 12...c5? som svekker d6. Jeg lot den kvinnelige landslagsspilleren utnyttet dette alt for enkelt. Bedre er 12...f6. Med de taktiske antennene avslått lot jeg henne senere komme enkelt til med 18.Sf5!:

Etter **18.Sf5! Txx1 19.Sd6+ Kg8 20.Txx1 fxe 21.fxe b6** ble det en lidelse å holde remis.

(2) ØAL – FM Cyril Ponizil (2278) 1/2-1/2

Nå var jeg i alle fall klar over når det skulle spilles sjakk, og det ble mulig å forberede seg fra dag til dag..

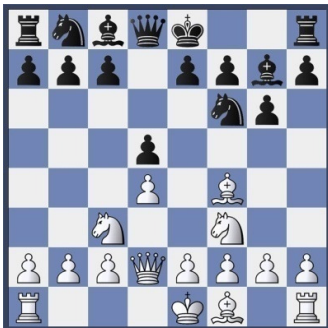
Turneringsvinneren Bagrationi fra Ukraina i aksjon mot Ponizil med hvit.

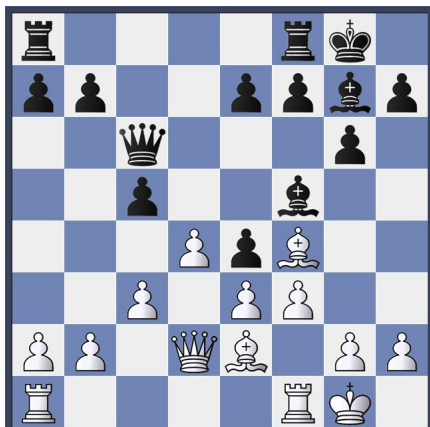
I 6. etasje i dette hybelhuset hadde jeg bolig. Trådløs internett kunne man finne i sentrum 10 minutter med trikk unna, så det var godt å ha sekundanter hjemme som hurtig kunne gjøre noen søk for meg.

Sekundantene i Norge fant at Ponizil sverger til grünfeld- eller kongeindisk. For første gang benyttet jeg nå det såkalte Tarzanangrepet. Selv om åpningen bærer navnet til min sterke og aktive barndomshelt, ble det ikke noe angrep. Jeg tenkte på Tarzans hyppigste utsagn "kreagh bundolo" uten å bli vekket mentalt verken kognitivt eller av elefantenTantor.

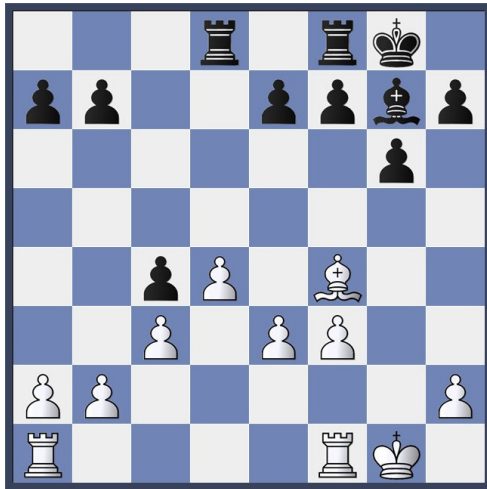
1.d4 Sf6 2.Sf3 g6 3.Sc3 d5 4.Lf4 Lg7 5.Dd2 Utgangsstillingen i Tarzanangrepet. Helt greit er også 5.e3.

Ponizil hadde vært i skogene tidligere og spiller det kanskje beste **5...Se4**. Han hadde for øvrig en bemerkelsesverdig måte å drikke brus på: En brusflaske i plast på 1,5 liter ble klemt på alle mulige steder før den ble anbrakt foran munnen. Denne klemmingen og trykkingen som kanskje hadde til hensikt å rette ut bulker ga mye lyd som åpenbart mange mislikte. Det er ikke lett å varsle om slikt, men man burde gjøre det. Etter noen slurker og trekk til glipper en mulighet til å ta initiativet:

Her kan jeg spille 14.g4! med en mulig fortsettelse: 14...Ld7 15.fxe Dxe4 16.Lf3 De6 17.Lxb7 Dg4+ 18.Dg2 med fordel. Men det fulgte avbytter med **14.fxe Lxe4 15.Lf3** Sluttstillingen er det mulig å file videre på:

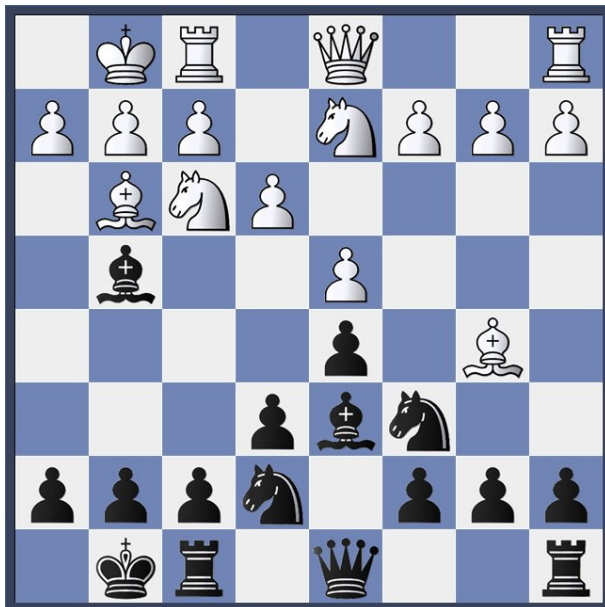

19. e4 gir liten fordel. Jeg spilte **19.Lg3=**

(3) Josef Spodny (2088) – ØAL 1/2-1/2

Så var turen kommet til en mann som ikke prøvde å vinne noen partier... og lyktes med det. Derimot rodde han inn noen remis med sin solide stil. Med Spodny på dansekortet måtte falt valget på Chigorin:

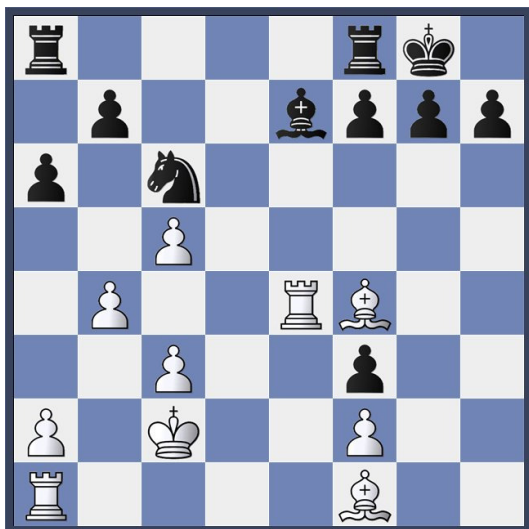
De første trekkene var **1.d4 d5 2.Sf3 Sc6 3.Lf4 Lg4 4.e3 e6 5.Lb5!!? Ld6 6.Lg3** med remistilbud. **6...Sge7 7.Sbd2 0-0 8.0-0**

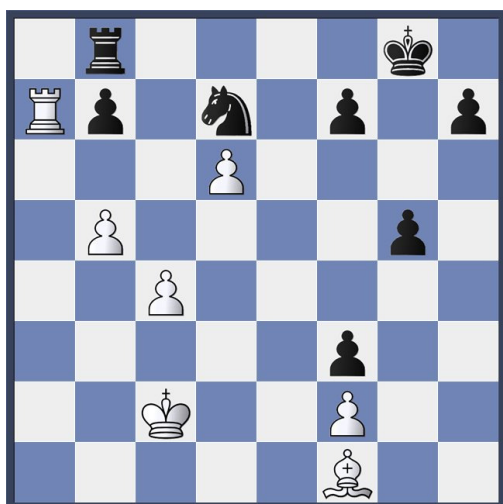
Det er ikke uvanlig at svart får gjennomført e5 med grei utligning i slike sidevarianter. I denne stillingen får hvit etter **8...e5 9.dxe Lxe5 10.Lxe5 Sxe5 11.Le2** en Burn-lignende stilling som er vanskelig å knekke. Et interessant alternativ for å redusere remisfaren er **8...f5!?** – som minner om Veresov, men da med hvit. Jeg fikk noen muligheter senere, men partiet var for det meste i balanse...

(4) ØAL – IM Petr Pisk (2324) 1/2-1/2

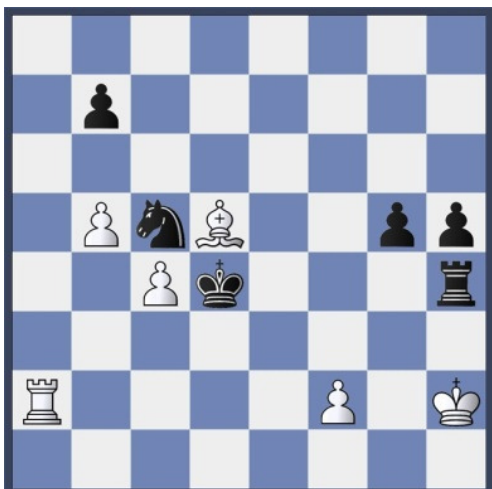
Etter tre remis ville jeg gjerne prøve en c3-sicilianer. Det er mange år siden jeg spilte 1.e4, og det førte til det mest spennende partiet i turneringen for min del...

I en skarp variant vi får en bondemajoritet på hver vår side. Diagramstillingen er et kritisk øyeblikk av flere årsaker: Svart har kanskje gjort en unøyaktighet slik at jeg fikk løperparet. Til gjengjeld har jeg ignorert å hente bonden på f3. Jeg spiller **18.Ld6?** for å få en fribonde på d6...fristende. Men løperparet forsvinner samtidig som svart blir kvitt sitt største problem, Le7. Det er bedre å beholde trykket med 18.Lc4 eller 18.Tae1 med ganske klar fordel. Jeg står ikke så godt som jeg tror og kjører hardt på gevinst. En siste mulighet til fordel oppstår senere:

25.Lh3= henter f3-bonden, men sentralisering av kongen med 25.Kc3! gir fordel. Analysene viser varianter der svart får gitt springer og eventuelt tårn mot hvits bønder, hvorpå det avgjørende er hvor lang fram svarts skog av bønder på kongefløyen er kommet.

Sluttstillingen lyser av savn etter svartfeltsløperen og kongesentralisering! Maskinen min finner likevel ingen gevinst for svart her. Pisk hadde forøvrig dårlig tid på slutten.

(5) IM Alexey Pakhomov – ØAL 1/2-1/2

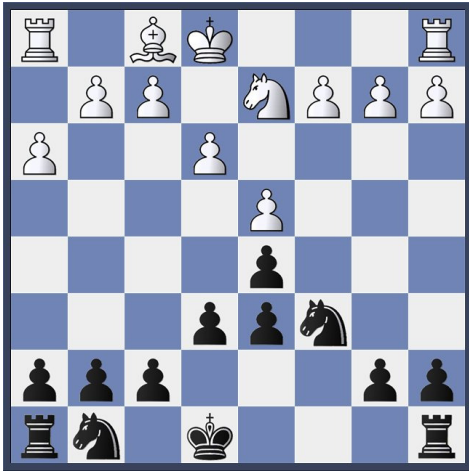

Sentrum av Brno minner mye om Praha med godt bevarte eldre bydeler. Trikken får kjøre i flere av de bilfrie gatene.

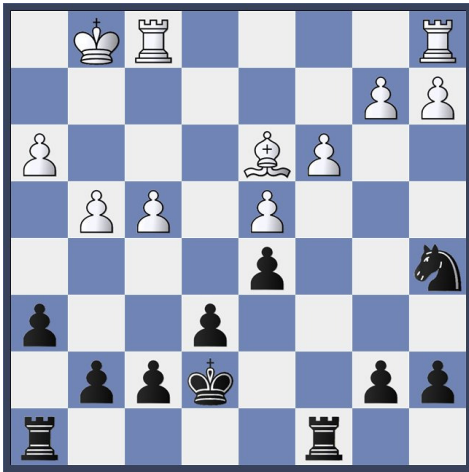
Forberedelsene foregikk for det meste på denne utecaféen i sentrum. Det kan være godt å ha noen timer før runden begynner til diverse tankearbeid.

Mot Pakhomov ville jeg prøve Chigorin igjen, og som vanlig brukes det kanskje for mye tid på hovedvariantene. Alexey gikk egne veier...

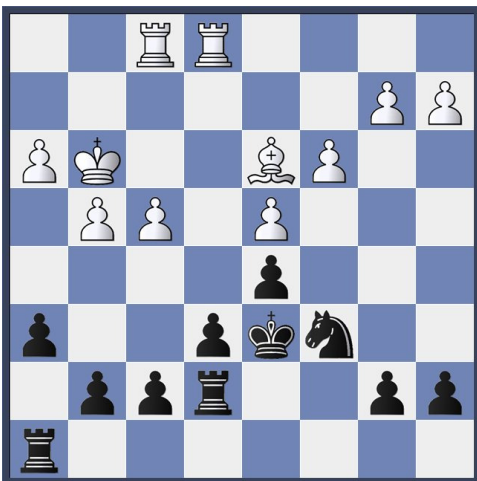
1.d4 d5 2.Sf3 Sc6 Etter min mening et undervurdert utviklingstrekk. Dette var dagen da jeg også kunne satt en bonde på c6. **3.Lf4** Det sørgelige med svarts åpningsvalg er jo at hvit har en del enkle utligningsmuligheter... **3... Lg4 4.e3 e6 5.h3 Lxf3 6.Dxf3 Ld6 7.Sd2 Lxf4 8.Dxf4 Dd6 9.Dxd6 cxd6**

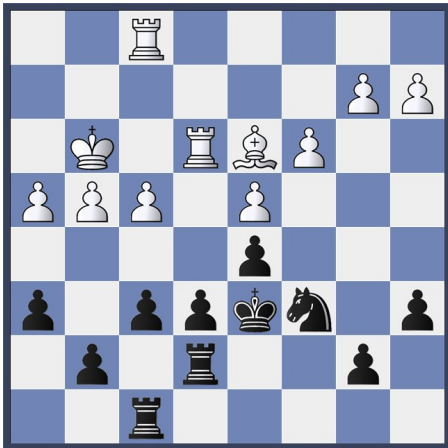
Tilsvarende bondestruktur så vi i Edwins parti mot Hammer i Eliteserien. Pakhomov arbeider hardt de neste trekkene og bruker mye tid i et forsøk på få en nevneverdig fordel. Han tar terrenng på kongefløyen for hurtig.

I denne stillingen kan jeg ikke fatte hvorfor jeg ikke spilte 18...h5! med enkelt spill. **18...Sc6** ble spilt.

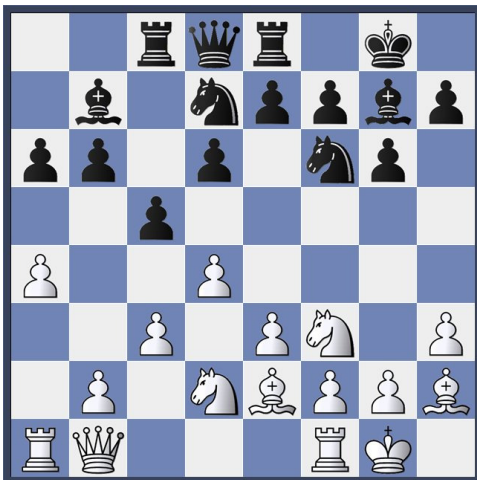
Feltet e5 må holdes under oppsikt, og sjablongtrekket Sc4 bør unngås. Nå kan det virke som svart er på defensiven, men av en eller annen grunn fant jeg ingen grunn til panikk. Fritz vil i denne stillingen spilt 21...g6 framfor Te7. Et av poengene er at hvit kan få en svak bonde på f5 etter 22.f5 gxf 23.gxf e5.

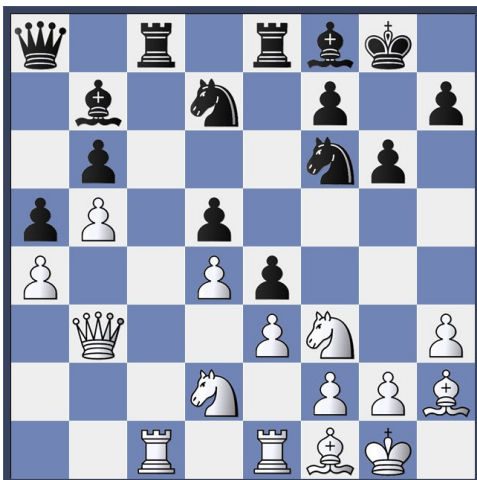
Litt senere ble vi enige om remis i denne stillingen.

(6) ØAL – WIM Sona Pertlova (2232) 1/2-1/2

Etter fem remis var det duket for enda en ung, lovende og fremgangsrik spiller. Londonsystemet hadde hun faktisk ikke spilt mot tidligere, og mye tid gikk med til å finne en av de bedre oppstillingene med svart.

Her spiller jeg **13.b4** som kanskje er for tidlig pga 13...Sd5=. Andre muligheter er 13.Da2, 13.Lc4, 13.Td1. Dette er en stilling for de tålmodige... og når det endelig ble liv i Lh2 er stillingen helt lik:

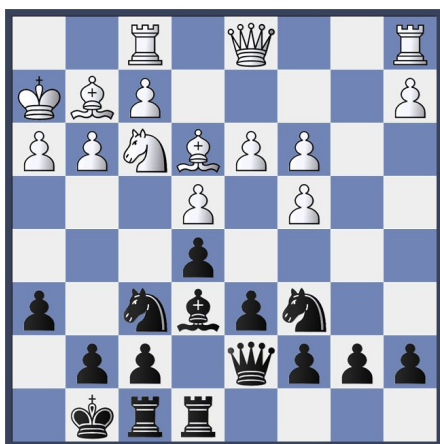

Det tunge materiellet forsvinner i c-linjen, b6 er tilstrekkelig gardert. Remis nummer seks!

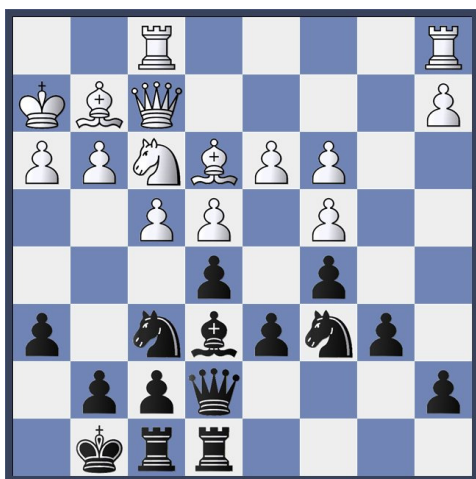
(7) Cip Dalibor (2200) – ØAL 1-0

Så kom dagen man burde brukt en av de gamle kjepphestene framfor på død og liv måtte prøve noe nytt. En ting er at e5 er greit mot engelsk, men det er nødvendig å ha noe helt klart mot 4.g3. Cip spiller vanligvis e3, og med g3 møter jeg meg selv litt i døren...og det er faktisk ingen enkel sak. Man kan bli lullet inn i en følelse av at man har vikeplikt.

I diagramstillingen er "luksustulltrekket" 12...Tae8 spilt i den tro at planen f4 kan møtes med Sh7 og f5. Le6 er nok heller ikke så optimalt i denne varianten. Hvit spiller ikke 13.Se1 som jeg tenkte, men selvsagt 13.Sd2 som dekker c4 og truer d4. Hvit fikk gjennomført f4 og senere f5 i fred og ro.

Det ble derfor en umenneskelig forsvarsjobb. Et forsøk på å stikke av med kongen gikk ikke mot slutten av partiet.. En siste mulighet til å spelle ordentlig kom i neste diagramstilling:

17...b6 ble spilt. Bedre er 17...exf 18.gxf Sh5 19.Sh4 Df6. Stillingen under er et trist syn, og den første smultringen ble et faktum etter en del sprelling. Å tape på denne måten er skikkelig begredelig og irriterende!

(8) ØAL – IM Alexander Bagrationi (2370) 0-1

På trikken til spillelokalet blir det billettkontroll. Denne dagen hadde jeg trykket feil på automaten og betalt for fem soner og ikke to. Turens andre kavring og sure ord får jeg fordi jeg har betalt for mye på trikken! Utrolig!

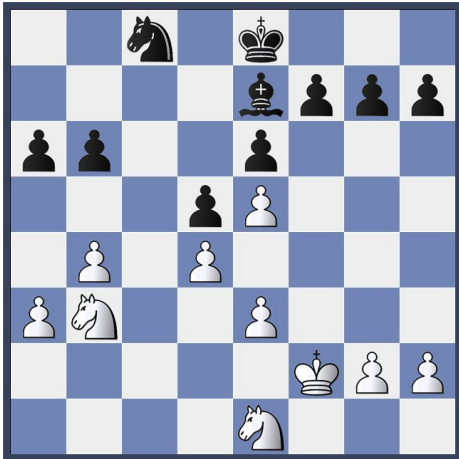
Dette er ingen unnskyldning for spillet denne dagen, men på denne reisen synes jeg innslag av god serviceinnstilling og smil stort sett var fraværende. Slik er sentrum i Praha langt bedre.

Mot turneringsvinneren var jeg forberedt på en ny sicilianer og ikke fransk. Han fortalte meg at ingen av hans franskpartier fra Ukraina var kommet på nett. Nok en gang ble det et møte med seg selv i døren... og jeg velger en tvilsom Le3-plassering framfor Lb2 i advanced-varianten. Jeg sto faktisk bedre enn jeg trodde etter åpningen, men kolliderer med lite tid igjen.

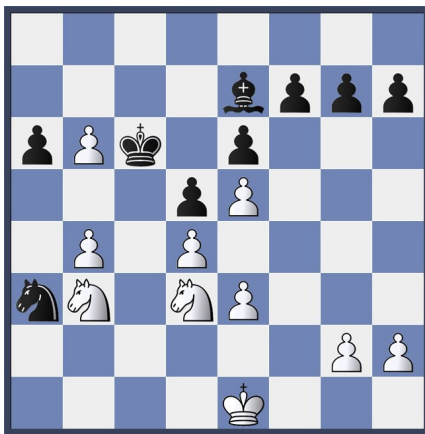

Langt vanligere er oppstillingen med 0-0 og Lb2. Jeg har heller ikke forstått hvorfor jeg ikke valgte Sa3-varianten som jeg har mer erfaring med. Le3 ser bare greit ut, og hovedplanen er å manøvrere en springer til c5.

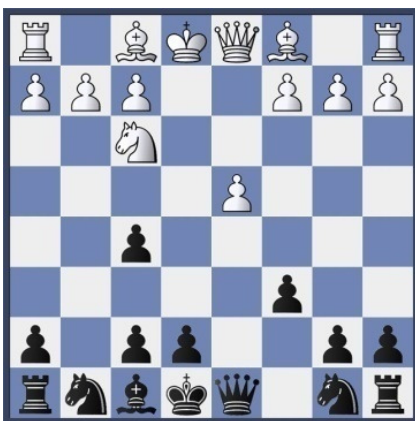
29.Sd3?! Bedre er 29.e4!= Etter dette er det et interessant forsvar å sette springerne på b1 og b2 når den svarte kongen løper til dronningfløyen! Uansett har hvit en vanskelig tid foran seg. En idé med Sd3 kan være å spille a4-a5 og komme med en springer til c5.

I denne stillingen kan man sannsynligvis angre litt på at fxe3 ble valgt framfor Dxe3.

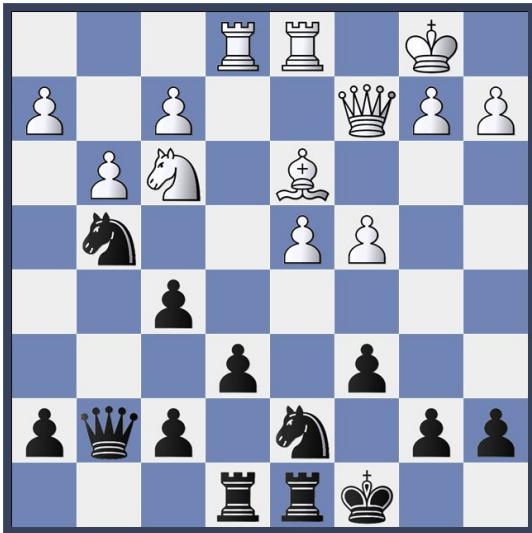
34.Sdc5?? Etter 34.Sbc5 blir det langt vanskeligere å vinne for svart. Nå spiller svart bare **34...Sc2+** og Sxc4 med enkel gevinst.

(9) Lukas Kuchynka (2199) – ØAL, 1/2-1/2

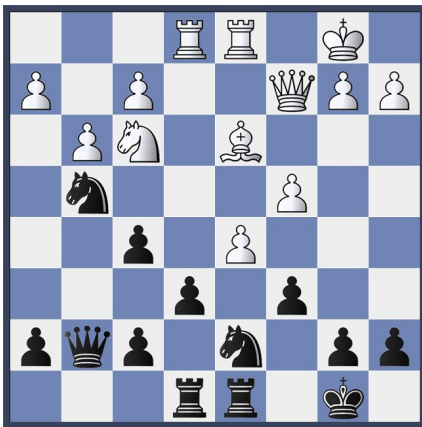
1.e4 c6 2.d4 d5 3.Sc3 dxe 4.Sxe4 Lf5 5.Sg3 g6?!!
6.Sxf5 gxf5 Denne varianten er oppkalt etter Svein Johannessen. Jeg spilt den sist for mange år siden mot Eirik Gullaksen. Min gode lærerkollega og tidligere juniornorgesmester Dan Harald Fosse og jeg kan diskutere slike glemte varianter fra 60-tallet

på vei til mattetimene. På SMS ble jeg tipset om å spille "grekeren" 1.e4 f5, men nervene sviktet. Jeg var godt forberedt på diagramstillingen, men hvit finner en av de to beste planene.

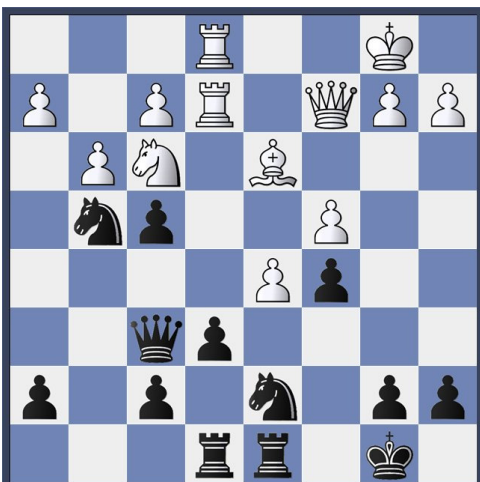

Jeg har gjort et nødvendig løperbytte på h6, men dronningen kunne ha gått til a5 tidligere. Nå er det et problem: Hvordan møte d5?

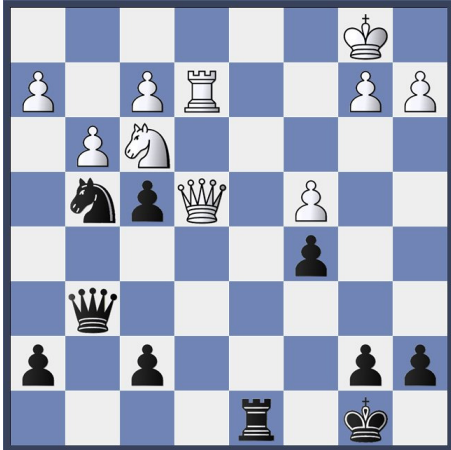
16...Kb8 spilles med planen 17.d5 cxd 18.cxd Tc8 19.De2 Sg6 med liten fordel hvit.

Men **17...c5?!** ble spilt. Bedre var nok den opprinnelige planen.

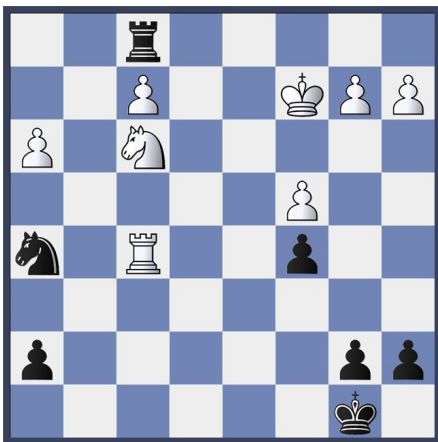

19...f4! er siste ressurs, men holder såvidt. Jeg hadde oversett 19...Sh6 20.Sh4! **20.dxe** Bedre er 20.Lf5. **20...Txe6! 21.Lf5 Txe2 22.Txe2 Sde5 (Sge5!) 23.Lxg4 Sxg4 24.De4**

24...Df6-g6! =

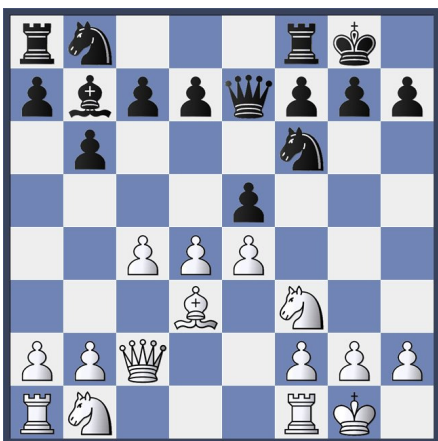
Den unge Kuchynkas IM-napp-sjanser røk visst med dette partiet fikk jeg høre. Da jeg etter turneringen ville gratulere han med andreklassen i turneringen var håndhilset som å ta i en slapp barkeflis.

31.Tf5. Sluttstillingen

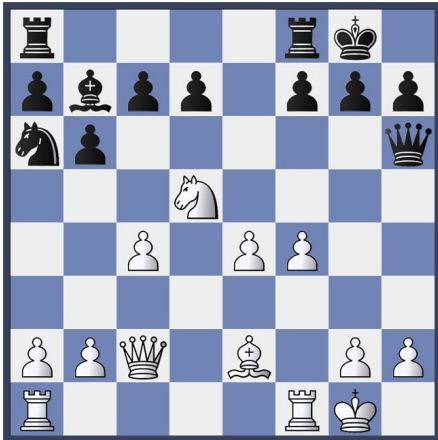
(10) ØAL – Petr Simek (2253), 1-0

Det var en åpenbart motivert og hurtigspillende Simek i lokalet denne dagen som runden før spilte remis mot Bagrationi med svart. Men åtte dronningtrekk i løpet av de 19 første trekkene kan tyde på noe rusk med ventilene. Selv ville jeg være ulv i fåreklær og spille det tilsynelatende rolige 4.e3 i dronningindisk. En siste sjanse for et helpoeng!

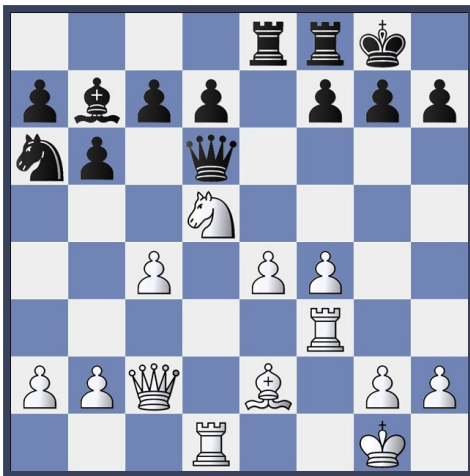

1.d4 Sf6 2.Sf3 e6 3.c4 b6 4.e3 Lb7 5.Ld3 Lb4+ 6.Ld2 De7 7.0-0 0-0? 8.Lxb4 Dxb4 9.Dc2 De7 10.e4 e5! Et godt praktisk forsøk i en stilling som begynner å bli trang.

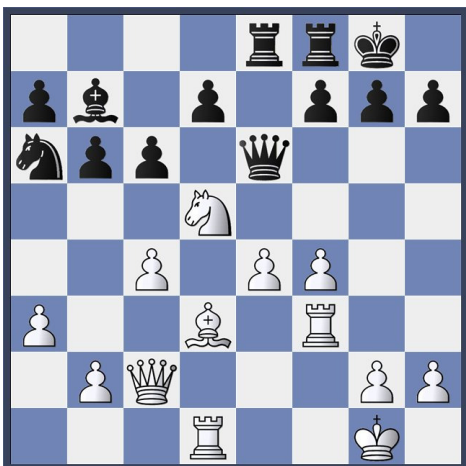
11.dxeSg4 12.Sc3 Sxe5 13.Sxe5 Dxe5 14.f4 Dh5? 15.Sd5 Sa6 16.Le2 Dh6

17.Tf3. Bedre er 17.e5! med problemer for den svarte dronningen. **17...Dd6 18.Td1 Tae8**

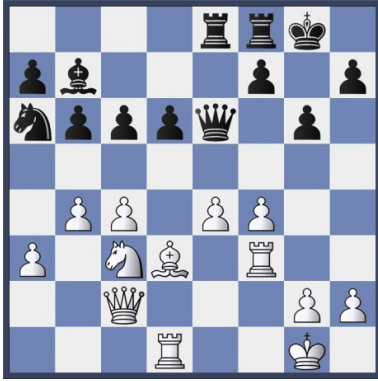

19.a3. Igjen er 19.e5 bedre! Dette er et godt eksempel på at mye av en kjempefordel kan forsvinne om man sover litt. Jeg ville unngå Lxd5 og Sb4, evt. holde Sa6 ute av spill lengre. Jeg tenkte nok riktig at differansen i aktivitet og terreng ble opprettholdt av dette lille trekket, men de hvite brikkene står nå så godt at man skulle gått etter strupen på mannen.

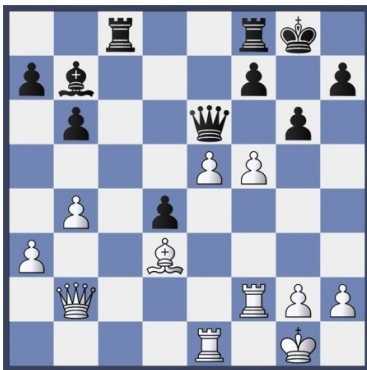

21.Sc3?... Her burde de taktiske antennene vært bedre! 21.e5!+- f5 22.Sf6+ gxf6 23.Tg3+ Kh8 24.Lxf5 Df7 25.Th3 Te7 26.Txh7+ +- (23...Kf7 24.Lxf5 De7 25.e6+ dxe 26.Lxe6+ +-)

Ikke nok med det:

23.Tf2?! Igjen var det mulig med trekket 23.e5! med klar fordel. Idéen er simpelthen 23...dxe 24.f5!
23...Sc7 24.e5 Endelig! Men nå er det faktisk ikke like sterkt. Heldigvis er Simek ikke en maskin, men en mann som svetter og begynner å få tidsproblemer mens Ponizil leker seg med plastflasken igjen. **24...d5 25.cxd Sxd5 26.Sxd5 cxd5 27.Te1 Tc8 28.Db2** Jeg mente svart nå måtte spille 28...f5 som kan besvares med for eksempel Dd4. **28...d4** Denne bonden har jeg lyst fred over for lenge siden, så den skal få stå i ro **29.f5**

29...Dd5 30.Dd2 Tfe8 31.Dh6 Kh8 31.fxg Oppgitt.

Simek takket for partiet, forsvant hurtig og etterlot seg noterings skjema

4,5 poeng av 10 ble omtrent som forventet, men først og fremst er det veldig gøy og lærerikt å møte såpass sterk motstand hver dag! Jeg gleder meg allerede til neste sommertur, og da gjerne sammen med noen fra klubben.

Til slutt noen bilder:

Dalibor-Spodny. De hvite tomme veggene var som skapt for å fremheve lyden fra Ponizils flasker. Ellers er det godt å ha et bord til hvert brett!

Hovedfeltet var plassert i gymsalen.

Turneringslederen Rudolf Moulis gjorde en god jobb! Han representerte Molde i noen år og vi møttes første gang i en lagkamp i Trondheim. Nå er han pensjonist og vier mye av sin tid til å arrangere turneringer.

Undertegnede har hvit mot Simek i siste runde. Jeg hadde en sterk følelse av det måtte bli et helpoeng i løpet av oppholdet... Bare fotarbeidet til Petr fikk meg litt på defensiven.

Kuchynka-Borosova. To unge lovende spillere. Borosova spilte dragen og av slo remistilbud. De tsjekkiske damene var svært aggressive.

